

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University
Pillar of the Kingdom

แนวโน้มการลงทุนทางตรงระหว่างประเทศขาออกของภาคธุรกิจโรงพยาบาลไทยในประเทศ
กัมพูชา ลาวและเมียนมาร์

Trends of Outward Foreign Direct Investment by Thai Private Hospitals in Cambodia, Laos and Myanmar

นพพล วิทย์วรพงศ์

ธัชนันท์ โกมลไพศาล

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

- รูปแบบการให้บริการทางสุขภาพมี 4 รูปแบบ ระดับความสำคัญแตกต่างกัน

รูปแบบ	การนำเข้า	การส่งออก
การบริการข้ามพรมแดน Mode 1	0	0
การบริการในต่างประเทศ Mode 2	+	++++
การจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการ Mode 3	++	++
การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา Mode 4	0	+

- ทั้งนี้ การให้บริการในรูปแบบที่ 3 (FDI) มักมีความสำคัญมากกว่ารูปแบบอื่น เพราะจะเป็นตัวเชื่อมการค้าในรูปแบบอื่น ๆ ทั้งหมดเข้าด้วยกัน ดังนั้น ผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ข้อดีและข้อเสียของการค้าในรูปแบบนี้จึงควรได้รับการประเมินอย่างถี่ถ้วน

ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

- ในปี พ.ศ. 2554 ผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลและสถานพยาบาลเอกชนที่เป็นชาวต่างประเทศมีประมาณ 3 ล้านราย ร้อยละ 85.2 ของผู้ป่วยชาวต่างชาติใช้บริการโรงพยาบาลและสถานพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่ (จำนวนเตียง 100 เตียงขึ้นไป)
- กิจกรรมภายในโรงพยาบาลและสถานพยาบาลเอกชนมีมูลค่าเพิ่มโดยรวมสูงถึง 47,566.5 ล้านบาท หรือประมาณ 148.2 ล้านบาทต่อสถานพยาบาล

ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง (พม่า ลาว กัมพูชา)

จำนวนผู้ป่วยจากอาเซียน	พ.ศ. 2551	ร้อยละ	พ.ศ. 2553	ร้อยละ	พ.ศ. 2554	ร้อยละ
- กัมพูชา	24046	1.7638	12,471	1.5849	16,646	
- เมียนมาร์	43163	3.1661	52,701	6.6974	68,873	
-ลาว	35732	2.6210	6,242	0.7933	7,508	
- เวียดนาม	4730	0.3470	4,289	0.5451	4,736	0.5624
- สิงคโปร์	4535	0.3326	8,982	1.1415	9,270	1.1009
- มาเลเซีย	4106	0.3012	9,338	1.1867	10,272	1.2199
- อินโดนีเซีย	6576	0.4824	5,210	0.6621	5,723	0.6797
- ฟิลิปปินส์	11082	0.8129	13,771	1.7501	13,686	1.6253
- อื่น ๆ (บรูไน)	5917	0.4340	9,400	1.1946	8,575	1.0184
รวม	139887	10.2609	122,404	16	145,289	17

จำนวนผู้ป่วยจากประเทศอาเซียนที่เข้ามารับการรักษาในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2551-2554

ที่มา : สำนักส่งเสริมธุรกิจบริการ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

โรงพยาบาลที่มีการลงทุนในประเทศกัมพูชา ลาว และเมียนมาร์

ประเทศ	รายชื่อโรงพยาบาล
กัมพูชา	1) กลุ่ม BGH (โรงพยาบาลที่เมืองเสียมราฐ (รอยัลอังกอร์ และ รอยัลรัตนะ) และกรุงพนมเปญ (รอยัลพนมเปญ) และลงทุนกับ <u>N Health Cambodia Co. Ltd</u>)
ลาว*	1) โรงพยาบาลนอร์ทอีสเทอร์น - วัฒนา (เปิดโพลีคลินิกที่นครหลวงเวียงจันทน์) 2) กลุ่ม BGH (เปิดคลินิกที่แขวงพระบาง และลงทุนกับ <u>N Health Laos Co. Ltd</u>)
เมียนมาร์	1) โรงพยาบาลเวชธานี (มีตัวแทน/ศูนย์ส่งต่อ (Shimmering Gold Services (Mandalay); Corporate Management and Consultants (Yangon); Thien Minn Services (Yangon); Kumudra Physiocare Center (Yangon); Yadanar Htay (Yangon); Zaw Maung Medical Services (Yangon))) 2) กลุ่ม BGH (มีตัวแทน/ศูนย์ส่งต่อ เปิดคลินิกที่เมืองมัณฑะเลย์และย่างกุ้ง และลงทุนกับ <u>N Health Myanmar Co. Ltd</u>) 3) โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์มีสัญญาบริหารจัดการกับโรงพยาบาลในเมียนมาร์ 4) กลุ่มโรงพยาบาลวิชัยเวชมีสำนักงานตัวแทน

ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

งานวิจัยจะตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. ผู้ประกอบการด้านสุขภาพ**ขนาดใหญ่** (ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวที่มีศักยภาพในการลงทุนทางตรง) ในภาคเอกชน มีกลยุทธ์ในการลงทุนทางตรงในประเทศกัมพูชา ลาว และเมียนมาร์หรือไม่ อย่างไร
2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มีนโยบายและมาตรการสนับสนุนการลงทุนทางตรงของภาคธุรกิจโรงพยาบาลไทยในประเทศกัมพูชา ลาว และเมียนมาร์อย่างไร และมาตรการดังกล่าวตอบสนองความต้องการของภาคเอกชน และมีความสอดคล้องกันเองระหว่างหน่วยงานภาครัฐมากน้อยเพียงใด
3. ผู้ประกอบการของภาคธุรกิจโรงพยาบาลไทยและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นต่อการลงทุนทางตรงด้านการบริการสุขภาพ และมีข้อเสนอแนะเพื่อการหาประโยชน์ร่วมกันอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์และวิเคราะห์ข้อจำกัดของผู้ประกอบการด้านสุขภาพภาคเอกชนของประเทศไทยในการลงทุนทางตรงขาออก ในประเทศกัมพูชา ลาว และเมียนมาร์
2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายและมาตรการสนับสนุนการลงทุนทางตรงของภาคธุรกิจโรงพยาบาลไทยของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากกลยุทธ์ของผู้ประกอบการด้านสุขภาพภาคเอกชนในการลงทุนทางตรงในประเทศกัมพูชา ลาว และเมียนมาร์ ต่อระบบการให้บริการสุขภาพของประเทศไทย
4. เพื่อสร้างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล ผู้ประกอบการด้านสุขภาพภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย

โครงสร้างรายงานความก้าวหน้า 2

- ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง → **analytical framework**
 - ความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนด้านการค้าบริการด้านสุขภาพระหว่างประเทศ → **trade environment**
 - ข้อมูลพื้นฐานของธุรกิจโรงพยาบาลในประเทศไทย → **supply**
 - ข้อมูลพื้นฐานของระบบสุขภาพและระบบประกันสุขภาพในประเทศกัมพูชา ลาว และเมียนมาร์ → **demand**
- สถานการณ์การค้าและการลงทุนของธุรกิจโรงพยาบาลไทยในประเทศกัมพูชา ลาว และเมียนมาร์ → **excess demand absorption and trade “barriers”**
 - บทสรุป → **minimizing/ removing barriers**

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

- ผู้เล่นในตลาดการค้าบริการด้านสุขภาพระหว่างประเทศ
 - หน่วยงานระดับโลก
 - หน่วยงานภายใต้กระทรวงสาธารณสุข
 - หน่วยงานภายใต้กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงการต่างประเทศ
 - นักวิจัยและนักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ
 - โรงพยาบาลเอกชนและสมาคม

→ วิเคราะห์ตาม **content** และตาม **stakeholders**

→ **Data saturation**

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์

- ผู้ให้สัมภาษณ์หลัก
 - ผู้บริหารโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดใหญ่ใกล้ชายแดนที่ติดต่อกับประเทศลาวและเมียนมาร์
 - ผู้บริหารโรงพยาบาลเอกชนสาขาใหญ่ในกรุงเทพมหานคร
 - หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน
 - นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญการลงทุนในประเทศกัมพูชา ลาว และเมียนมาร์
- ตารางในเอกสารแนบท้าย